

Sportininkų socialinė apsauga, darbo santykiai, darbuotojų sauga ir sveikata

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

Sportininkų draudimas valstybės biudžeto lėšomis

- Nuo 2022-07-01 sportininkams, kuriems Sporto įstatymo nustatyta tvarka *mokama valstybės stipendija*, VB lėšomis užtikrinamas:
  - sveikatos draudimas
  - ligos draudimas
  - pensijų draudimas
  - motinystės (apima motinystės, tėvystės, vaiko priežiūros išmokas) socialinis draudimas
- Draudimas taikomas tais atvejais, jei sportininkas neturi draudžiamųjų pajamų arba jos mažesnės nei MMA
- Jokių dokumentų pateikti Sodrai nereikia, norint, jog būtų suteiktas šis draudimas. Draudimas nustatomas pagal atsakingų institucijų teikiamus pranešimus „Sodrai“
- Draudimo netenkama, kai baigiasi valstybės stipendijos mokėjimas arba pradedama uždirbti didesnes nei MMA draudžiamąsias pajamas (vertinamas kiekvienas mėnesis atskirai)

Sportininkų socialinė apsauga 2023 metais

Jei dirbama pas tą patį darbdavį ir gaunama pajamų iš sportininko veiklos:	Jei nedirbama pas tą patį darbdavį, iš kurio gaunamos pajamos iš sportininko veiklos:
<p>Sportininkai privalomai draudžiami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valstybiniu socialiniu draudimu: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pensijų – 8,72 % ○ Ligos – 1,99 % ○ Motinystės – 1,81 % ○ Nedarbo – 1,31 % (draudėjas) ○ Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialiniais draudimais – 0,16 % (draudėjas) • Sveikatos draudimu – 6,98 % • Pensijų kaupimas – 3 % (neprivalomas) 	<p>Sportininkai privalomai draudžiami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valstybiniu socialiniu draudimu: <ul style="list-style-type: none"> ○ Pensijų – 8,72 % ○ Ligos – 1,99 % ○ Motinystės – 1,81 % • Sveikatos draudimu – 6,98 % • Pensijų kaupimas – 3 % (neprivalomas)
<p>Įmokų bazė – 100 proc. sportininko pajamų, Apdraustojo tarifas – 19,5 proc. Draudėjo tarifas – 1,45 proc. Bendras tarifas – 20,95 proc. arba 23,95 proc. su pensijų kaupimu</p>	<p>Įmokų bazė – 50 proc. sportininko pajamų, Apdraustojo tarifas – 19,5 proc. Bendras tarifas – 19,5 proc. arba 22,5 proc. su pensijų kaupimu VSD įmokų lubos – 43 VDU (72 450,70 Eur)</p>

Ligos ir motinystės socialinis draudimas

- **Ligos ir motinystės socialiniu draudimu apdraustiems asmenims mokamos ligos, profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės ir vaiko priežiūros išmokos.**
- **Vaiko priežiūros išmokų naujovės:**
  - Visi tėvai, kurių vaikai gimė po 2023-01-01, turi galimybę pasinaudoti neperleidžiamomis vaiko priežiūros atostogomis. 2 mėn. skirti mamai ir 2 mėn. skirti tėčiui
  - Po 2 neperleidžiamus mėn. (iš viso 4 mėn.) vaiką gali prižiūrėti kiekvienas iš vaiko tėvų (įtėvių, globėjų), o likusiu laiku vaikas gali būti prižiūrimas ir išmoka mokama tiek mamai, tiek tėčiui, ar įtėviams ir globėjams, tiek vienam iš senelių
- Galima pasirinkti vaiko priežiūros **išmoką gauti iki vaikui sueis 18 arba 24 mėn.**
- Jeigu, vienas iš tėvų nepasinaudoja neperleidžiamais mėnesiais vaikui prižiūrėti, tuomet bendra vaiko priežiūros išmokos gavimo **trukmė sutrumpėtų iki 16 arba 22 mėn.**
- Jeigu vaiką augina tik vienas iš tėvų, jis turi teisę gauti vaiko priežiūros išmoką už papildomą 2 mėn. trukmės vaiko priežiūros atostogų dalį (mokama paskutinius du mėnesius), jei „Sodra“ nustato, kad vaiką augina vienas tėvų (įtėvių) ar globėjų.

Ligos ir motinystės socialinis draudimas

Vaiko priežiūros išmokų sistema

Kai žmogus gauna minimaliąją mėnesinę algą 840 Eur.

Trukmė*	Pirmas pasirinkimas**		Antras pasirinkimas**		
	Iki 18 mėn.		Iki 24 mėn.		
	2+2 mėn. neperleidžiamų	Iki 18 mėn.	2+2 mėn. neperleidžiamų	Iki 12 mėn.	Iki 24 mėn.
Išmokos dydis (bruto), proc.	78 proc.	60 proc.	78 proc.	45 proc.	30 proc.
Mėnesinis išmokos dydis „popieriuje“	655,2 Eur	504 Eur	655,2 Eur	378 Eur	294 Eur (minimali išmoka)
Išmokos dydis „popieriuje“ per visą laikotarpį	8 668,8 Eur		8 584,8 Eur		
Mokesčiai nuo išmokos	6 proc. PSD+15 proc. GPM		6 proc. PSD+15 proc. GPM		
Išmokos dydis „į rankas“ (atskaičius mokesčius) per visą laikotarpį***	6 848,35 Eur		6 781,99 Eur		
Kai gaunamos darbo pajamos	Išmoka mažėja	Sąlygos uždirbti iki buvusio DU***	Išmoka mažėja	Sąlygos uždirbti iki buvusio DU***	

*Skaičiuojama, kad pirmais dviem mėnesiais mokama motinystės išmoka, o nuo trečio mėnesio mokama vaiko priežiūros išmoka.

Nedarbo socialinis draudimas

- Nedarbo socialiniu draudimu draudžiami: dirbantys samdomą darbą, IĮ savininkai, MB nariai, TŪB ir KŪB tikrieji nariai
- Minimalus stažas, teisei į išmoką įgyti, – 12 mėn. per paskutinius 30 mėn. iki užsiregistravimo UŽT.
- Išmoka mokama 9 mėn. Ją sudaro:
  - fiksuota dalis (23,27% MMA 2023 m. - 195,47 €) +
  - kintama dalis mažėjanti kas 3 mėn. (38,79% - 31,03 % - 23,27 % vid. mėn. draudžiamųjų pajamų).
- Maksimali išmoka – 58,18% nuo VDU (2023 m. I ketv. 1039,73€)
- **SIŪLYMAI:**
  - min. nedarbo soc. draudimo stažo trumpinimas iki 9 mėn. per 30 mėn.
  - min. išmoka - 5 BSI (2023 m. BSI dydis 49 €, 5 BSI – 245 €)
  - maks. išmoka – 65 % VDU patvirtinto VSD rodiklių įstatymu (2023 m. VDU - 1684,90 €, 65 % - 1095 Eur)

Individualia veikla užsiimantiems asmenims - didesnė apsauga nuo nedarbo

SIŪLOMA:

- į nedarbo socialinio draudimo sistemą įtraukti individualia veikla pagal pažymą užsiimančius asmenis, ūkininkus, šeimynos dalyvius
- nedarbo draudimo įmokos - 1,31 % nuo apmokestinamų pajamų
- taikoma šiuo metu galiojanti įmokų mokėjimo tvarka.
- teisę į 1 mėn. nedarbo išmoką asmuo įgyja tik mokėjęs įmokas nuo MMA ne trumpiau kaip 9 mėn.
- išmokos trukmė ilginama 1 mėn. už kiekvieną naują mokesstinį laikotarpį, jeigu įmokos sumokėtos nuo ne mažesnės nei 12 MMA sumos.
- nedarbo draudimo išmokos trukmė negali būti ilgesnė nei 9 mėnesiai.
- išmokos dydis priklauso nuo savarankiškai dirbančio asmens pajamų, nuo kurių sumokėtos socialinio draudimo įmokos

Sportininkų darbo santykiai / Darbo sutartys

- Sporto įstatymo 10 straipsnio 1 d. numato, kad su sportininkais (taip pat treneriais) gali būti sudarytos tiek darbo sutartys, tiek sporto veiklos sutartys
- Jeigu darbo sutartis su sportininku (treneriu), taikomos visos Darbo kodekso nuostatos. DK (taip pat ir kitos darbo teisės nuostatos) nenumato jokių išimčių sportininkams.

Darbuotojų sauga ir sveikata

- Jeigu sudaroma darbo sutartis su sportininku, taikomi darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai, nustatyti Darbo kodekse, Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir kituose norminiuose darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose
- Specifinių darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų dėl sportininko darbo Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme ir kituose norminiuose darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose nėra.

Pensijų socialinio draudimo garantijos, valstybinės pensijos ir rentos (I)

Socialinio draudimo pensijos

- Reikalavimai sportininkams nesiskiria nuo reikalavimų visiems kitiems gyventojams: *reikia turėti minimalų stažą*
- Minimalaus stažo reikalavimas senatvės pensijai – 15 metų, netekto darbingumo – priklausomai nuo amžiaus darbingumo lygio nustatymo dieną
- 1 metų stažas įgyjamas, kai Sodrai mokamos pensijų draudimo įmokos nuo MMA: per metus sumokamos įmokos nuo 12 MMA. Jei įmokų sumokama mažiau, stažas mažesnis
- 1 apskaitos vienetas įgyjamas, kai per metus sumokama pensijų draudimo įmokų suma yra ne mažesnė nei suma, per metus sumokama nuo 12 VDU.

Pensijų socialinio draudimo garantijos, valstybinės pensijos ir rentos (II)

Pirmojo laipsnio valstybinės pensijos skiriamos (273 eur):

- olimpinių žaidynių čempionams, parolimpinių žaidynių čempionams, kurčiųjų žaidynių čempionams (aukso medalio laimėtojams)

Antrojo laipsnio valstybinės pensijos skiriamos (137 eur):

- olimpinių žaidynių prizininkams, parolimpinių žaidynių prizininkams, kurčiųjų žaidynių prizininkams (sidabro, bronzos medalių laimėtojams), olimpinių sporto šakų pasaulio čempionams, į parolimpinių ar kurčiųjų žaidynių programą įtrauktos sporto šakos rungties pasaulio čempionams (aukso medalio laimėtojams).

Skyrimo ir mokėjimo sąlygos: senatvės pensijos amžius arba 40 proc. ir mažesnis darbingumo lygis.

Pensijų socialinio draudimo garantijos, valstybinės pensijos ir rentos (III)

Rentos* skiriamos (Sporto įstatymas):**

- olimpinių žaidynių 1–3 vietos laimėtojams;
- į olimpinių žaidynių programą įtrauktos rungties pasaulio čempionatų 1 vietos laimėtojams;
- paralimpinių, kurčiųjų žaidynių, kai yra organizuojamos atrankos varžybos ir yra nustatyta kvotų šalims sistema, 1, 2 vietos laimėtojams arba, kai nėra organizuojamos atrankos varžybos arba nėra taikoma kvotų šalims sistema, 1 vietos laimėtojams.

Už laimėjimus, pasiektus:

- iki 2018-12-31, skiriama 1,1637 VDU bruto (be individualių įmonių) dydžio renta; nuo 2019-01-01 – 27 BSI dydžio renta.
- Vidutinė renta mokama 2023 m. vasario mėn. sudarė 2 211 Eur, rentas gavo 171 asmuo.

*jei asmuo turi teisę gauti valstybinę pensiją ir rentą, jo pasirinkimu skiriama ir mokama tik viena iš jų. Tačiau valstybinė pensija ar renta gali būti mokama kartu su socialinio draudimo pensija.

**visais klausimais dėl rentų skyrimo reikėtų kreiptis į Nacionalinę sporto agentūrą.

AČIŪ UŽ DĖMESĮ.

Lietuvos Respublikos
socialinės apsaugos
ir darbo ministerija

MES DIRBAME, KAD SUDARYTUME
SALYGAS KIEKVIENAM SAVARANKIŠKAI,
ATSAKINGAI, ORIAI IR LAIMINGAI GYVENTI!